

חברים, הגענו

חזרנו מאוסטרליה אחרי שנה וחצי. באוסטרליה עשיתי דברים שבארץ לא חלמתי לעשות. שבת הביתה, חזרתי לעבודה ושם כל העמדות תפוסות. הייתי צריך להוציא הרבה אוויר מן הבלון שהייתי כדי להסתגל בחזרה לגודלי ולמעמדי כאן. ואז טלפון מאוסטרליה: "תבוא איתי להונגריה נראה מה אפשר לעשות שם" בבודפסט פגשתי אתה בוס אווז בידו האחת (יש לו רק אחת) מזוודת ענק מלאה ניירות ותמונות המספרים על תוקפו וגבורתו באוסטרליה. הגענו להונגריה בדיוק ברגע המעבר מקומוניזם לקפיטליזם. כבר המלון התחיל לספר את הסיפור. הבנין-שריד מפואר של הממלכה האוסטרו-הונגרית. האוכל והשירותים אפורים ועלובים לתפארת הקומוניזם. מצד שני היה המלון מלא כולו בקפיטליסטים, יזמים ומומחים שעטו כמו נשרים על נבלה ובאו לקחת חלק בכרה.

היתה לי הרגשה שכל הונגריה פשטה את שמלותיה לבשה ג'ינס הדוקים וקראה: בואו לקנות. אחרי ארוחת ערב עלובה במלון יצאתי לרחוב הראשי ושם על אי התנועה הרחב שהפריד בין המסלולים היו דוכני אוכל אחדים. ניגשתי וקניתי קציצה לא המבורגר קציצה מקומית עסיסית ורווח לי. למחרת נסענו לכפר מפטמי אווזים – קולחוז במעבר. כל האנשים איתם נפגשנו לבשו ג'ינסים חדשים. הם ניסו ללמדני על האווז הכבד והטעם הצרפתי ובצהריים אכלנו אותם מה אתם חושבים? כבד אווז מטוגן. וכך ראינו מגדלי עופות ומגדלי בקר ואינני זוכר מה עוד. בלילה ישנו באורווה אורות אצילים בעצם ארמון. ישנו בחדר שבו ישם לפנינו מנהיג ברית המועצות האחרון ברז'נב. באורווה הזו גידלו ואימנו סוסים מן הזן ההונגרי המפורסם. ובימים הטובים – עד לפני מלחמת העולם הראשונה סוסי הונגריה היו שם דבר בכל אירופה, אבל מי צריך היום סוסים? למחרת לקח אותנו "לסיור באחוזותיו" המזכיר הכללי של מה שהיה אצלנו ואיננו עוד – ארגון קניות. התארגנות של הקיבוצים והמושבים באיזור מסוים למשל בעמק חפר שעניינה קניה מרוכזת של התשומות ושוק מרוכז של התפוקות, בסך הכול רעיון גאוני שנותן בידי החקלאי הקטן כוח אירגון וכוח מיקוח כאילו שהוא גדול. אצלו זה לא קיבוצים ומושבים זה קולחוזים וסובחוזים.

הוא לקח אותנו במכונית תוצרת מזרח גרמניה התנצל ואמר זה הכי טוב שיש לנו נקווה שתגיע ותחזור. בדרך סיפר לנו על עצמו. הוא נולד למשפחת תעשיינים הונגרית. במשטר הקומוניסטי כל הרכוש הולאם כולל רכושם, אבל לא רק זה ממשפחתו שירדה מנכסיה נשלחה לכפר וגם שם מוצא קפיטליסטי לא היה כבוד גדול וגם סגר אפשרויות קידום במוסדות המשטר. ובכל זאת כנראה שדם הוא לא מים ובתאים מקנת התורשה וכל יצא שכישרונותיו הניהוליים הביאו אותו עד לראש הפירמידה בארגון הקניות הגדול בהונגריה.

כיום בדרך לקפיטליזם מוצאת עצמה הונגריה נטולת קפיטליסטים. את היהודים הרגו את הקפיטליסטים הלא יהודים דיכאו ומה נשאר?
בהמשך הנסיעה ראינו לצד הכביש מה שנראה לעין הישראלית כבסיס צבאי מבוצר שאלנו: מה זה? ואמר: זה הרוסים והוסיף "אסייתיים" בזלזול. ואז סיפר לנו את הסיפור, אולי בדיחה אני עשיתי ממנו שיר המסע מן המהפכה אל הגאולה (חברה מעמדית, דיקטטורה של הפרולטריון מה שתבחרו)

כשפרצה המהפכה
רכבת הסוציאליזם יצאה לדרך
נסעה נסעה ונסעה עד שנגמר הדלק
בלי דלק להסקה הנסיעה פסקה
תסיקו ברהיטים המזכיר אמר
והרכבת – המשיכה לנוע כמו בעבר
עד – שהקטר עמד
תסיקו בגג המזכיר אמר
עד – שגם הגג נגמר
תסיקו בקירות
פרקו את הקירות והאכילו את הקטר
עד – שנעצר
תסיקו ברצפה התעשת ואמר
נאכלה הרצפה ועצר הקטר
יצא המזכיר עמד על הפסים
וקרא בקול: חברים הגענו.